

ЈЕДНОЈ МАЈЦИ: О КРАЉИЦАМА ЛЕПОТЕ

Јављате ми с безумном радошћу, да Вам је ћерка изабрата за краљицу лепоте. Па као да очекујете, да Вам и ја честитам. Мене је стид о том и писати, а место честитања изјављујем Вам дубоко сажаљење. Не знам зашто још кажете у писму: „Мојој ћерки као образованој девојци то веома ласка“? Јер шта да се рече о образованим и необразованим у наше дане? Међу многобројним савременим кризама криза образованости је једна међу главним. Ко зна, да ли се може назвати образованом једна варошка дама пре него једна стидљива чобаница у планини! Ту се никад неће доћи до сагласности док год се не вратимо на народни појам образованости, и не кажемо, у хармонији са многилионим гласовима народним: образован је онај ко има образа. А ко нема образа, није образован, па ма где живео, ма какав положај заузимао и ма колику гомилиу знања у глави носио.

У нашим шумадијским селима о лепоти се шаптало а о карактеру гласно говорило. То је долазило од дубоког сазнања народног, да је лепота нешто пролазно и од човека независно, док је карактер непролазан и од човека зависан. Знате ли народну песму о Милицы девојци? Како је дивно одговорила неким ласкачима:

Нисам вила да збијам облаке

Но девојка да гледам преда се!

Бирање краљица лепоте модерни је обичај старих латинских народа. У ствари то је само једна вешто прикривена трговина белим робљем. Јесте ли пратили судбу многих краљица лепоте у Европи? Како језиво! Дивљи бракови, ванбрачна деца – бедна деца! – сензационалне брачне парнице, самоубиства. Ево вам рубрика, у које се обично уписују краљице лепоте! Па зар и Ваша ћерка... боље да сте јој дали да чита запис о јуначкој погибији оца јој на Церу планини него што сте је извели на шарено и опасно биралиште. Ко Вам може јамчити, да се Ваша велика радост ускоро не обрне у неисказану жалост, и у стид, стид да ћете се закључавати у соби и рукама крити лице од јаркога сунца? И Ви ћете знати да се комшилук злобно кикоће, и то ће Вам још више срце парати.

Од свих искушења, које човек има да савлада на самом себи, лепота је свакако најнеодољивије искушење. Лепота као и богатство – још више од богатства – води охолости, а охолост је глечер са кога се неминовно срља у паклени бездан.

Ко далеко оде у шетњу с ђаволом тешко се враћа на прави пут. Шта да Вам саветујем? Удајте ћерку што пре; и то што скромније то боље. За неког фурунџију или кондурџију. Наравно, ако би ови честити људи решили се, да приме на себе такву одговорност. Тако се можете надати, да ћете доживети да се радујете својој законитој унучади, и Богу да благодарите. По Својој свемоћи Створитељ може задржати човека да не падне на клизавом путу, којим се по незнању или слабости упутио. Нека би Он био на помоћи Вама и онима које Ви највише волите у свету – деци Вашој!

Свети Владика Николај